Raadsmemo

Nummer
25int04342

aan	Van	Opsteller	datum
Gemeenteraad Borne	M. Geerdink	B. Griepink	30-09-2025

betreft
Duurzaamheidsroute A35

Portefeuillehouder
M. Geerdink

Argumentatie voor aanbieding memo aan de gemeenteraad:
Informeren over de uitvoeringskaders en projectbesluit door Gedeputeerde

Geachte raadsleden,

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de Rijksoverheid de gronden die in haar bezit zijn waar mogelijk beschikbaar stelt voor het duurzaam opwekken van hernieuwbare energie.

In Twente werken 6 gemeenten (Almelo, Borne, Enschede, Hellendoorn, Hengelo en Wierden) met Rijkswaterstaat, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Rijksvastgoedbedrijf, de provincie Overijssel, waterschap Vechtstromen en Enexis samen om de Duurzaamheidsroute A35 te realiseren. Daarvoor zijn er gronden aangewezen langs de A35 van Wierden tot aan de Duitse grens en het Hengelose deel van de A1 om zonnepanelen te plaatsen om invulling te geven aan de lokale en regionale duurzaamheidsopgaven. In Borne gaat dit om een perceel, de locatie knooppunt Buren.

Provinciaal projectbesluit
Om dit project planologisch mogelijk te maken heeft de Provincie Overijssel op 24 juni 2025 een projectbesluit vastgesteld voor inpassing van zonnepanelen op de aangewezen percelen. Er was gelegenheid om een zienswijze in te dienen op het ontwerp projectbesluit. Deze zijn beantwoord en waar nodig is het projectbesluit aangepast.

Het projectbesluit is samen met de antwoorden op de zienswijzen gepubliceerd via deze link. Er is gelegenheid om binnen zes weken (van 20 augustus tot 30 september 2025) na publicatie beroep aan te tekenen bij de Raad van State. Afhankelijk van ingediende beroepen is het besluit daarna onherroepelijk.

Realisatie Duurzaamheidsroute A35
Voor de realisatie van de Duurzaamheidsroute A35 wordt via een tenderprocedure een partij geselecteerd die de zakelijke rechten krijgt voor de geselecteerde percelen langs de gehele route. Voor de selectie worden gunningscriteria gehanteerd, bijvoorbeeld voor financiële- en procesparticipatie. Om een gunningscriterium voor financiële- en procesparticipatie te kunnen toepassen moeten gemeenten wel vastgestelde kaders hebben. De uitvoeringskaders zijn door het college vastgesteld en als bijlage bij deze brief gevoegd.
De uitvoering vindt plaats wanneer het stroomnet het aankan.

Uitvoeringskaders financiële- en projectparticipatie
Er zijn gezamenlijk uniforme uitvoeringskaders voor financiële en procesparticipatie opgesteld, waaraan de geselecteerde partij moet voldoen bij de realisatie van de Duurzaamheidsroute A35. Dit kader wordt als selectie-instrument ingezet, naast de ruimtelijke kaders die zijn opgenomen in het projectbesluit. In Borne zijn de uitvoeringskaders door het college vastgesteld omdat dit past binnen de kaders die door de raad zijn vastgesteld in de Energievisie en de aansluitende kaders van de provincie (Handreiking Zonne-energie en de Instructieregels zon).

Lokaal eigendom
De uitvoeringskaders is met de deelnemende gemeenten opgesteld en sluit zoveel mogelijk aan bij de lokale beleidskaders van de betrokken gemeenten. Er wordt gestreefd naar (minimaal) 50% lokaal eigendom, zoals opgenomen in het Klimaatakkoord. Het overkoepelende orgaan Energiecoöperatie Overijssel (ECO) wordt voorgedragen om lokaal eigendom in te vullen. Een uniform uitvoeringskader voorkomt inconsistentie bij de realisatie van de Duurzaamheidsroute A35, het maakt de uitvoering efficiënter en bevordert lokaal eigendom.

Energiewet
Op 1 januari 2026 treedt de Energiewet in werking. Dan kan er bij vergunningverlening gestuurd worden op alle kaders, zijnde andere dan alleen de ruimtelijke kaders. Hiermee krijgen gemeenten de mogelijkheid om te sturen op de aanvullende uniforme uitvoeringskaders bij vergunningverlening.

Betrokkenheid van de omgeving
Naast het invullen van lokaal eigendom moet de omgeving betrokken worden bij de realisatie van de Duurzaamheidsroute A35. In de Uitvoeringskaders financiële- en procesparticipatie zijn kaders meegegeven voor participatie waaraan een ontwikkelaar moet voldoen bij alle gemeenten voor het inpassen van zonnepanelen.

Financiële haalbaarheid
Het realiseren van de Duurzaamheidsroute A35 is kapitaalintensief. De lokale energiecoöperaties van de deelnemende gemeenten hebben zich verenigd in de Energiecoöperatie Overijssel (ECO) om lokaal eigendom in te vullen. Zij kunnen via Het Energiefonds Overijssel (EFO) financiering krijgen, alleen dekt dat niet de totaal benodigde investeringen om 50% lokaal eigendom in te vullen. Het overige deel van de benodigde financiering zal bij inwoners, bedrijven of bij andere organisaties opgehaald moeten worden.

Tegenwoordig is de businesscase van zonnevelden minder interessant dan een aantal jaren geleden. Door de hoge productie van zonne-energie is er op bepaalde moment een negatieve prijs voor terugleveren. Zonnevelden worden dan afgeschakeld waardoor de productie lager uitvalt. Daarnaast bestaat de duurzaamheidsroute A35 uit kleinere en ook minder rendabele te ontwikkelen percelen waardoor de aansluitkosten hoog zijn. Om het project toch te kunnen realiseren zou er wellicht genoegen moeten worden genomen met een lager percentage lokaal eigendom dan het streven van 50% vastgelegd in het

Klimaatakkoord en gemeentelijk (duurzaamheids-)beleid.

Vervolgtraject
Na het doorlopen van de planfase start de realisatiefase. Daarvoor wordt een addendum op de Samenwerkingsovereenkomst vastgesteld door het college.

Bijlagen
25bij09873: Uitvoeringskaders financiële participatie A35
21int01361: Energievisie Borne